

INFORMATIEBRIEF VOOR VRIENDEN VAN KITALE AIDS PROGRAMME

Kitale, maart 2009

Beste mensen,

Zoals jullie zien een vriendenbrief in een nieuw jasje! In deze brief zal wel duidelijk worden waarom. Over de afgelopen maanden heeft ons programma zelf namelijk veel tijd doorgebracht bij de kleermaker voor het ontwerpen en aanmeten van een nieuwe gedegen en waterdichte jas... Maar allereerst een overzicht van wat recente algemene ontwikkelingen in Kenya.

Crisis Ontwikkelingen

Mijn laatste brief van 22 maart 08 verhaalde over de roerige tijden in Kitale en Kenya na de problematische verkiezingen van eind december 07. Sinds die tijd is er veel maar tegelijkertijd weinig gebeurd. Vele kampen uit maart bestaan niet meer: In de zogenoemde regeringsactie 'Terug Naar Huis' werden de vluchtelingen aangespoord (en in vrachtwagens gezet) om terug te keren naar hun huizen en land vanwaar ze in allerijl waren gevlucht. Sommigen is dat gelukt. Velen zitten echter nog steeds in 'overgangskampen' of wonen in tenten tussen de skeletten van hun afgebrande dorpen. Verschillende ervan liggen middenin ons werkgebied. Als je weet waar, zie je ze als witte vlekken schitteren in het zonlicht op de hellingen van Mount Elgon. Het zijn doorgaans etnisch verdeelde eenheden: De teruggekeerde Kikuyu bevolking, de gezinnen van de Saboot militia (waarvan veel mannen nog steeds het bos niet uit durven te komen), de Luhya die werden aangevallen, subclans die met elkaar overhoop lagen. Deze kampen worden door de autoriteiten liefst weggevoerd, waardoor er vaak onvoldoende eten en gezondheidszorg verkrijgbaar is. Vanwege de ongewone woonomstandigheden en traumatische ervaringen zijn hier bovendien veel HIV-riskante praktijken. Hierdoor besteden we veel tijd aan deze gemeenschappen, ook aan vredeswerk. Over het algemeen is onze ervaring dat er nog heel veel gedaan moet worden om mensen te helpen met hun zeer pijnlijke ervaringen om te gaan.

Zoals deelnemers in een etnisch gemengde AIDS workshop ons vorige week zeiden; 'Ja! We willen wel in vrede samenwonen met onze burens. Maar hoe? Kijk nou toch wat ze hebben gedaan en nog steeds doen'. De 'ze' waren overigens ook aanwezig en vroegen om gesprekken tussen leiders van de verschillende bevolkingsgroepen. En dan is er het tribunaal waarin volgens de vredesafspraken van maart 08 de aanrichters van het geweld berecht moeten worden: De betreffende onderzoekscommissie heeft de namen van maar liefst 11 ministers en parlementariërs in een geheime envelop aan Kofi Annan overhandigd. De afspraak is dat wanneer het de regering niet lukt om een lokaal Kenyaans tribunaal op te zetten, dat dan 'de envelop' aan het internationale gerechtshof in Den Haag wordt overhandigd. De regering is er tot nog toe niet in geslaagd om dit lokale tribunaal op te zetten en ze hebben enkele weken uitstel gekregen om dit alsnog te doen. De krant van vorige week berichtte over een onderzoek waarin 81% van de ondervraagden zeiden totaal geen vertrouwen te hebben in de lokale versie: 'Den Haag' is hun uitverkoren optie. De vraag blijft natuurlijk of en hoe snel dit internationale hof kan handelen: Er zijn zeer veel aanwijzingen dat, wanneer de betreffende leiders zoals nu vrij hun gang mogen blijven gaan, dat dan 2012 (de volgende verkiezingen) een zeer vervelend jaar gaat worden.

Programma Perikelen

In mei 08 werd bekend gemaakt dat, ondanks goede evaluatie resultaten en tegen alle verwachtingen in, de Medical Missionaries of Mary Zusters uiterlijk per 31 december 2008 uit Kitale zouden vertrekken. Door veroudering van de Congregatie waren er simpelweg onvoldoende Zusters om alle programma's aan te houden. Nog wat dol van de crisis bracht dit gegeven ons wel in een volgende werfelwind van noodmaatregelen. Wat nu? Mijn verlof van september – november was geboekt en kon alleen al vanwege medische redenen niet worden uitgesteld.

Terugkijkend kunnen we nu gelukkig zeggen dat op wonderlijke wijze heel wat onmogelijkheden toch mogelijk zijn geworden.

Na verschillende gesprekken met de Bisschop werd besloten dat de sociale afdeling van Kitale AIDS Programma (KAP) tot 2011 als 'Kitale Diocese AIDS Programma' rechtstreeks onder het Bisdom zal vallen. Onze afdeling educatie zal, in de woorden van de Bisschop, als 'volkomen afzonderlijke organisatie' verdergaan. Hij adviseerde ons om een Niet-Gouvernementele Organisatie (NGO) te worden, waarbij ik de leiding zal nemen. Redenen hiervoor zijn zowel de opvatting van de Bisschop dat wij 'niet Katholiek genoeg' zijn, als onze eigen wens om een zekere mate van zelfstandigheid te hebben wat de AIDS-educatieve inhoud betreft en het personeels/financieel beheer. Het stempel 'niet Katholiek genoeg' heeft vooral te maken ons onderwijs, waarin niet alleen de sterk anticondoom boodschap van de Katholieke kerk wordt belicht, maar ook die van andere kerken, moskeeën en gemeenschappen. Ook het 'counseling' karakter van ons werk, waarbij deelnemers worden geholpen zelf hun eigen weg te vinden in plaats van adviezen te krijgen over wat ze (vooral niet) moeten doen, wordt niet gewaardeerd. Het onderwerp 'condooms' is overigens maar een klein deel in het veel grotere geheel...

Al doet deze afwijzing best zeer, in zijn geheel zijn we dankbaar met deze ontwikkeling: Sinds de bekendmaking van het vertrek van de Zusters hebben we allerlei beperkingen opgelegd gekregen wat de samenwerking met andere organisaties en het ontwikkelen van lesmaterialen betreft. Ook voelden we ons niet zeker over het interdenominale en interreligieuze karakter van onze staf. Wel hebben de MMM Zusters met de Bisschop geregeld dat wij voorlopig onze kantoren - op het terrein van de Kathedraal - mogen blijven gebruiken. Ook alle meubilair, de twee auto's en de motorfiets zijn aan ons (in samenwerking met de Sociale Afdeling) overgedragen.

Het vertrek van de Zusters bleek veel 'gretige' bezoekers te brengen die onze behuizing wel wilden overnemen. Gelukkig steunde de Bisschop ons in het bekoelen van dit enthousiasme.

Om financiële en personeelszaken mogelijk te maken zijn we nu in eerste instantie als *Community Based Organisation (CBO)* bij de regering geregistreerd. Tegelijkertijd zijn we het proces begonnen om een NGO te worden. De bedoeling is dat ons werk op dezelfde manier zal verdergaan, inclusief ons kleinschalige karakter. We zijn bezig met het opzetten van bestuursraden en hopen op die manier ook met de Katholieke Kerk alsnog een goede samenwerking op te bouwen. Het CMC 'Mensen met een Missie', mijn uitzendende organisatie, heeft aangegeven dat ik uiterlijk per het einde van mijn contract in oktober 2010 mijn leidinggevende taken in KAP moet hebben overgedragen. We hopen dat heel binnenkort zich een nieuw personeelslid bij ons zal voegen en daartoe kan worden ingewerkt. Op dit moment hebben we ook bestaande personeelsleden die nu al behoorlijk ver zijn en binnenkort verdere (deeltijd) training gaan volgen.

Mijn eigen plannen zijn om na 2010 verder te gaan met het opbouwen van een groter, mogelijk landelijk netwerk van gemeenschaps-aids-onderwijs enthousiastelingen, gebaseerd op KAP activiteiten. Samen met enkele oud-collega's uit Pandipieri in Kisumu hebben we daar al een begin mee gemaakt. Op die manier hoop ik bovendien bestuurslid te kunnen blijven van KAP en zo voor hen een steuntje in de rug te zijn.

Ondanks de spanning en onzekerheden van de afgelopen maanden heeft ons team met grote toewijding erg hard en met aanstekelijk optimisme en goede resultaten doorgewerkt.

Dit heeft voor mijzelf de doorslag gegeven te besluiten ook mijn uiterste best te doen om te helpen de zware kar door het huidige rulle pad heen te trekken.

Financiën

Met het vertrek van de MMMs is er ook een grote verandering gekomen in het bekostigen van onze activiteiten. De Zusters hebben ons bij hun vertrek goed bedacht en samen met de fondsen al door jullie bijeen gebracht hopen we tot in het eerste kwartaal van 2010 vooruit te kunnen.

Een eerste ruwe schatting van onze begroting voor 2009 laat een bedrag van zo'n 62.000 Euro (Kshs 6.193.764) zien, exclusief cursusonkosten van stafleden. Worden die erbij gerekend (lopen tot eind 2010 door) dan wordt dit bedrag maar liefst 72.000 Euro (Kshs 7.243.764). Daar zullen we dus mee moeten schipperen, schuiven en wellicht schrappen om ook in de nabije toekomst ons werk mogelijk te maken. Jullie begrijpen dus wel dat iedere bijdrage van heel harte welkom is!

Stichting Vrienden van Kitale AIDS Programma

Tijdens mijn verlof van september tot december 2008 zijn er werkelijk allerlei wonderlijke dingen gebeurd. Eén daarvan is het feit dat de verwachte operatie niet meer nodig was. Een grote tweede is dat vijf mensen zich bereid hebben verklaard om te helpen de 'Stichting Vrienden van Kitale AIDS Programma' leven in te blazen. Zij hopen daarmee het werk van KAP in Nederland bekendheid te geven en ondersteuning te organiseren. Wij in Kenya zijn hier natuurlijk erg dankbaar voor en hopen op onze manier alle inspanningen door de Stichting helemaal de moeite waard te laten zijn.

Verder hoopt KAP ook uit andere bronnen fondsen te verkrijgen, zowel lokaal in Kenya als internationaal. Dit laatste lijkt er vanwege de financiële wereldcrisis helaas niet gemakkelijker op te zijn geworden.

Graag wil ik deze brief afsluiten een woord van heel hartelijke dank aan allen die ons het afgelopen jaar hebben bedacht. Het doet echt goed te weten dat jullie met ons meeleven en zelfs met jullie giften ons werk mogelijk maken!

Jacinta

Jacinta van Luijk

Kitale AIDS Programme - P.O.Box 371 – (30200) Kitale – KENYA (Oost Afrika)

Nieuw e-mail adres (zowel programma als persoonlijk): kitaleaidsprogramma@gmail.com

NB

- Lees ook het verslag van Joseph Onyango op pag.4 en 'Wat doet KAP nu eigenlijk?' op pag.5
- Binnenkort zullen er brochures, programma rapporten en financiële overzichten (budget 2009 en financiële rapportage) bij de nieuwe 'Stichting Vrienden van Kitale AIDS Programme' verkrijgbaar zijn.
- Totdat de Stichtingsregistratie helemaal rond is kunnen fondsen voor ons Kitale AIDS Programma nog gewoon worden overgemaakt naar:

Girorekening 1066957

t.n.v. Mill Hill Missiehuis
te Oosterbeek

> onder vermelding van:

t.b.v. **Jacinta van Luijk (naam voluit)**

(aftrekbaar van de belasting)

of

Girorekening 3711642

t.n.v. Jacinta van Luijk
te Leidschendam

> onder vermelding van:

Kitale AIDS Programme

Onze Reis in het Gevecht met AIDS

Toen ik mij begin 2002 als veldwerker en trainer bij KAP voegde was ik al enkele jaren als vrijwilliger actief in de strijd tegen aids. Eén van de lessen die ik de afgelopen jaren heb geleerd is, dat onze nadruk op opbouw van vrijwillige motivatie van gemeenschapsleden één van onze belangrijkste middelen is geweest in het overkomen van de vele uitdagingen tot nu toe.

Eén daarvan, een hele grote, is het soort rol die veel andere aids organisaties toekennen aan geld in de uitvoer van hun activiteiten. In plaats van deze fondsen bijvoorbeeld rechtstreeks te besteden aan zorg en preventie gaat er veel naar 'hand-outs' voor cursisten. Niet alleen neemt hierdoor de motivatie van veel andere, niet-betaalde vrijwilligers af, maar als het geld na een paar jaar op is stopt ook vaak het werk en verdwijnen de betreffende organisaties of veranderen van karakter.

Een prachtig resultaat van ons werk is, dat cursisten en thuiszorgcliënten hun houding ten aanzien van mensen met HIV infectie veranderen en ophouden anderen en zichzelf te discrimineren. Een voorbeeld daarvan dat mij erg raakte, betrof een HIV geïnfecteerde vrouw die in één van de vieste krottenwijken van Kitale, Tiwani, woonde. Zij was door haar echtgenoot verlaten en was stervende. 's Nachts werd zij verzorgd door haar 12-jarige zoon (voortijdig schoolverlater die met klusjes wat geld verdiende) en overdag door haar dochtertje van 7. Ik begon haar te bezoeken en we praatten veel over aids, het feit dat zij hier zelf best veel aan kon doen en dat ze zich daar niet voor hoefde te schamen. Op een goede dag in september, nog maar kort nadat ik haar had leren kennen, trof ik haar aan onder een boom naast ons kantoor. Ze was zelf nog erg zwak en aan haar voeten lag een nog ziekere patiënte, te moe om overeind te zitten. 'Uncle, kom gauw', riep ze, 'Ik heb een buurvrouw gevonden die je hulp nog harder nodig heeft dan ik!' Ik was erg getroffen door haar zorg en moed, en dat te midden van alle andere bezoekers die zaten te wachten en het tafereel nieuwsgierig gadesloegen.

Een andere positieve ontwikkeling die ik zie is dat jongeren, op school en daarbuiten, hun problemen met seksueel overdraagbare ziekten en HIV infectie zijn gaan bespreken en aanpakken. Ook ben ik erg blij met het feit dat we door onze *Behaviour Process Method* (gespreksgroepen over aids) mensen van verschillende etnische achtergrond bij elkaar hebben weten te brengen, zelfs in gebieden die door de politieke crisis zijn verscheurd, zoals Gitwamba op Mount Elgon. Hierdoor hebben we ook succesvolle vredes- en verzoeningsactiviteiten kunnen organiseren.

Tenslotte zou ik in de kleine ruimte die mij hier is gegeven graag van harte onze weldoeners willen bedanken die ons ondersteunen in onze strijd tegen aids in Kitale, Kenya.

Ik zou jullie bovendien vriendelijk maar dringend willen vragen ons niet te vergeten, zodat we in staat zullen zijn onze missie en doelen te bereiken, nu en met Gods zegen ook in de toekomst.

Ik voel me altijd bemoedigd door de principes van ons gedragsveranderingswerk die leren dat:

(1) aids echt bestaat; (2) verandering mogelijk is; (3) wij in staat zijn keuzes te maken die ons 'maximaal leven' brengen; (4) dat we nooit falen wanneer we blijven proberen; (5) dat degenen die met HIV zijn geïnfecteerd een gezond en productief leven kunnen leiden, en tenslotte (6) dat we Gods hulp kunnen inroepen om onze doelstellingen te bereiken.

Joseph Onyango (staflid Kitale AIDS Programma)

Maart 2009

Wat doet Kitale AIDS Programma nu eigenlijk?

Missie van het Kitale AIDS Education Programma (KAP)

Het bestrijden van de ziekte aids door middel van het verminderen van de verdere verspreiding van HIV en het verbeteren van het welzijn van mensen die reeds door het virus zijn aangedaan.

Doelen

KAP ziet haar taak in het opbouwen van capaciteit van mensen om aids in eigen leven en in dat van anderen te bestrijden. Zij gebruikt onderwijs om hiertoe de kennis, houding en vaardigheden van mensen te ontwikkelen en een geest van zorg te bevorderen.

Wijze van werken

Om haar doel te bereiken benadrukt het Kitale AIDS Programma het bewerkstelligen van 'veilig gedrag' en volledige deelname van iedereen op de gewoonste en meest kwetsbare gemeenschapsniveaus van de maatschappij. Bovendien probeert het mensen te stimuleren zelf verantwoordelijkheid op te nemen voor hun aids programma. Ervan uitgaande dat aids alleen overwonnen kan worden door de handen ineen te slaan worden hiertoe in een streek deelnemers uit alle aanwezige godsdienstige en etnische gemeenschappen, lagere en middelbare scholen en vakopleidingen, vrouwen- en mannen- en jongerengroepen bij KAP's educatiewerk betrokken. Gebruikte methoden zijn onder meer de *Behaviour Process Method (BPM)*, een model voor groeps-counseling welke is gebaseerd op toegepaste psychologie, *Participatory Learning and Action (PLA)* en principes uit *Community Based Health Care (CBHC)*. KAP gelooft in vrijwilligerswerk en vindt haar energie hiervoor veelal in religieuze inspiratie.

Het aids onderwijs vindt plaats door middel van wekelange *workshops* en gespreksgroepen in lokale gelegenheden in de stad en plattelandsbuurten, maar ook met behulp van theater- en video voorstellingen. Bovendien leidt het programma deelnemers op om na hun cursus hun nieuwe kennis en bevoegdheid zelf aan anderen in familie, vriendenkring of gemeenschap door te geven. Deze deelnemers worden 'Gemeenschaps-AIDS-Educatoren' genoemd. Enkel van hen zijn bovendien opgeleid om als trainers van Gemeenschaps-AIDS-Educatoren KAP in haar werk te helpen.

In haar werk probeert KAP alle aspecten van het leven die HIV verspreiding bevorderen aan te pakken. Hiertoe worden bijvoorbeeld activiteiten ontwikkeld die alcohol en drugsmisbruik en ook mensenhandel bestrijden. Bovendien doet KAP mee met vredeswerk. Culturele zaken en man-vrouw verhoudingen krijgen veel aandacht. Omdat voorlichting en zorg samengaan, vormt en begeleidt KAP bovendien vrijwillige gemeenschaps-thuiszorgers.

Sinds de huidige opzet in 2002 tot en met februari 2009 zijn er 744 AIDS gemeenschapseducatoren, 399 gemeenschapsleiders, 60 thuiszorgers, 25 gemeenschaps AIDS trainers en 25 AA (Anonieme Alcoholisten) werkers opgeleid en begeleid. Over het algemeen blijkt acht maanden na training 70% van deze vrijwilligers nog steeds actief te zijn. In KAP zijn momenteel 9 betaalde stafleden in het veld en op kantoor werkzaam. Drie andere betaalde krachten werken als bewaker of in gebouwenonderhoud of als parttime autobestuurder. Een boekhouder in de stad helpt parttime met de financiële administratie.

Toekomstplannen

In Oost-Afrika blijkt behoefte te bestaan aan kwaliteits aids onderwijs dat zich richt op veilig gedrag op het gewoonste niveau van de maatschappij. KAP heeft daarom de eerste stappen gezet met het opzetten van een netwerk van geïnteresseerden, inclusief universiteiten. Aangezien KAP gelooft in kleinschaligheid wil zij met inbegrip van deze uitbreidingsplannen haar stafbezetting echter nooit meer dan 15 personen laten bedragen.

STICHTING VRIENDEN VAN HET KITALE AIDSPROGRAMME

Aan de Vrienden van het Kitale AIDS Programme,

Nootdorp, 8 april 2009.

Hierboven treft u de jongste editie van de Vriendenbrief van Jacinta van Luijk waarin zij weer een schets geeft van de laatste stand van zaken van haar zinvolle werk in Kenia. Echter, zoals u in de brief kunt lezen, zijn er momenteel nogal wat ontwikkelingen gaande in de omgeving van het werk van Jacinta.

Haar werk deed zij onder de koepel van de MMM-zusters (Medical Missionaries of Mary), maar deze zijn per begin januari 2009 vertrokken uit Kitale. De bisschop onder wiens verantwoordelijkheid dit missiewerk valt is echter van mening dat dit onverminderd door moet gaan onder de bezielende leiding van Jacinta.

Hij vond het wenselijk om dit programma in Afrika in een zelfstandig bestuursorgaan (een nationale Niet Gouvernementele Organisatie, NGO) onder te brengen. Daarnaast zou in Nederland een Stichting moeten worden opgezet die als rechtspersoon het werven van fondsen ten behoeve van het Kitale AIDS Programme zou gaan behartigen.

Inmiddels neemt de vorming van de NGO in Kenia steeds vastere vormen aan en is in Nederland de oprichting van de "Stichting Vrienden van het Kitale AIDS Programme" een feit geworden. Op 18 maart j.l. zijn hiervoor de handtekeningen bij de notaris gezet. Het bestuur wordt gevormd door Henk de Boer (voorzitter) Wil Blezer-van de Walle (secretaris) Frans van Soest (penningmeester) en verder door de leden Magda van Erkel en Hans Verhaar.

Aan de randvoorwaarden en kenmerken van deze stichting wordt intern inmiddels hard gewerkt zoals het ontwerpen van een specifiek logo en eigen briefpapier. Ook voor het verkrijgen van een ANBI verklaring en een eigen bankrekening zijn reeds de nodige stappen gezet.

Daarnaast zijn er plannen voor het opzetten van een eigen website waarin uitgebreide achtergrondinformatie bij het werk van Jacinta kan worden vermeld. De "Vriendenbrief" zal in de toekomst vaker worden geschreven en meer actuele informatie gaan bevatten met verwijzingen naar die website.

Zodra meer concrete feiten bekend zijn zullen wij u daarvan op de hoogte brengen. Intussen vertrouwen wij erop dat wij kunnen blijven rekenen op uw interesse en financiële ondersteuning.

Mocht u de Vriendenbrief per e-mail willen ontvangen (dat scheelt ook in de kosten) laat het ons dan even weten op KAPfriends@gmail.com.

Namens het bestuur,
Henk de Boer.